

Índice

Nota inicial	9
Discurso de abertura do Congreso	
<i>Xoán Costa Casas</i>	11
Manuel María: literatura e nación. O tempo histórico	
<i>Francisco Carballo</i>	13
Dinámica histórica da Galiza e evolución poética en Manuel María	
<i>Francisco Rodríguez</i>	23
A traxectoria vital de Manuel María na Galiza da 2ª metade do século XX	
<i>Camilo Gómez Torres</i>	33
A amizade en Manuel María	
<i>Alfonso Blanco Torrado</i>	59
Manuel María: a amizade mellor que o ouro	
<i>Xosé Estévez</i>	75
Viaxar con Manuel María: cando “o camiño é unha nostalxia”	
<i>Felipe-Senén López Gómez</i>	91
He mirat aquesta terra: algúns motivos comúns na poesía de Salvador Espriu e Manuel María	
<i>Xesús González Gómez</i>	109
Ollar o real: Manuel María nos xornais	
<i>Margarita Ledo Andión</i>	123
O traballo xornalístico de Manuel María: xornalismo e poesía	
<i>Miguel A. Mato Fondo</i>	133

Destrucción e construción do idioma galego durante o século xx	
<i>Ramón Mariño Paz</i>	145
Manuel María, adail e labrador do idioma	
<i>Xosé Ramón Freixeiro Mato</i>	163
Manuel María, versos de xuventude	
<i>Pilar Pallarés</i>	193
Construír unha patria. A poesía de Manuel María entre 1957 e 1977	
<i>Marta Dacosta Alonso</i>	207
O teatro de Manuel María	
<i>María Pilar García Negro</i>	227
Os primeiros autos de Manuel María no contexto do teatro galego dos anos 50 e 60	
<i>Henrique Rabuñal</i>	251
Tres cancións de Manuel María e miñas	
<i>Aurora López</i>	269
A poesía infantil de Manuel María: tradición e innovación	
<i>Celia María Armas García</i>	279
Paseo económico pola obra poética de Manuel María	
<i>Manuel Roca</i>	287
Asociación cultural “Abril de lume e ferro”	295
Primeira aproximación á narrativa de Manuel María	
<i>César C. Morán Fraga</i>	299
Achega sinxela á narrativa de Manuel María	
<i>Andrés Pociña</i>	313
Introdución ao recital de poemas	
<i>Lois Diéguez</i>	347
Poemas	
<i>Marica Campo</i>	349

Poemas

Bernardino Graña..... 351

Poemas

María do Carme Kruckenberg..... 353

Carta aberta a Manuel María, “Lembranzas”

Luz Pozo Garza..... 357

Manuel María en América

Xosé Neira Vilas..... 363

Conferencia de clausura

Basilio Losada..... 365

Acto de clausura

Xosé Manuel Sánchez Rei..... 371

Epílogo: Manuel María combate contra o silencio

María Pilar García Negro..... 373

Foi así como o Congreso se plantexou desde os seus primeiros preparativos como un panel de coñecemento e interpretación de produción tan rica e significativa na contemporaneidade galega como a de Manuel María. Xunto á análise da obra, que, privilexiando a poesía, abrangue, porén, todos os xéneros, non podía faltar a recordación humana, do amigo e profesor, do escritor sempre xeneroso e pronto a satisfacer tantas demandas lle facíamos, de cruduz de vista cultural que resolvía, cunha memoria prodixiosa, tantas pergoñas lle formalábamos. Observáronse, para ler estes textos, que todos coinciden, dunha forma absolutamente unánime, en salientar a bondad, a entrega á nación, as cualidades de afecto e bondade que acompañaron sempre a persoa e a conduta do noso escritor. Tamén resultaba obrigada -para o cumprimento doquel obxectivo- a inclusión de conferencias que evocasen o tempo histórico e político -a segunda metade do século XX- en que produciu a súa obra, máxime cando Manuel María é o primeiro escritor novo, no interior da Galiza, en volver resucitar a literatura galega, abruptamente interrompida polo desenlace da guerra civil española.

O Congreso contou tamén cun revival, da súa obra poética-central, a cargo de poetas e dramaturgos, así como a interpretación, in vivo, de varios dos seus poemas musicados, e cantados en directo, por Aurora López, acompañada do cuarteto de cámara Moriatov. A todas elas, a todos eles, ponentes e intérpretes, o noso máis vivo agradecemento.